

European Ombudsman

I. Istoric și generalități

În ultimele decenii, tot mai multe țări au introdus în sistemul juridic național o instituție receptată din practica parlamentară suedeză, care are ca rol soluționarea plângerilor ce i se adresează de către cetățenii care pretind că drepturile lor au fost încălcate de funcționari sau autorități ale administrației publice. Este vorba de instituția „Ombudsmanului”

Inițial instituția ombudsmanului s-a format în Suedia în anul 1809. Anterior însă, în această țară exista practica ca Parlamentul (Riksdag) să numească un împuternicit al său, investit cu prerogativa de a cerceta și soluționa plângerile persoanelor vătămate în drepturile lor prin abuzuri ale administrației regale.¹

Ombudsmanul avea sarcina de a promova aplicarea uniformă a legilor, și de a semnala inadvertențele legislative. Avea posibilitatea de a își îndeplini atribuțiile prin efectuarea de inspecții și prin primirea de plângeri.

În limba suedeză „ombud” înseamnă mandat, procură, împuternicire. Prin raportare, ombudsman desemnează instituția investită de Riksdag printr-un mandat de reprezentare să examineze plângerile ce i se adresează de cei ce pretind că le-au fost încălcate drepturile garantate de Constituție. Ombudsmanul poate fi definit ca autoritatea numită de Parlament și răspunzător față de acesta, căruia i se conferă prin Constituție sau printr-o lege specială dreptul de a soluționa plângerile ce i se adresează de către cetățenii care pretind că organele executive le-au încălcat sau nesocotit drepturile recunoscute la nivel constituțional.

---

¹ Sistemul a fost instituit în 1713 și s-a perfecționat pe parcurs. Din 1776 ombudsmanul suedez a denumirea de Justitie kansier (Cancelarul Dreptăriei). Constituția Suediei din 1809 a consacrat instituția ombudsmanului. Constituția Suediei prevede în Cap. XII art. 6 că „Rikstagul va desemna din cadrul său șase comisari de supraveghere însărcinați cu controlarea activităților statului și va putea extinde acest control și asupra altor activități. El va emite instrucțiuni în atenția acestora. Acești comisari de supraveghere vor putea, conform dispozițiilor legale, să solicite actele, informațiile și avizele necesare în vederea exercitării controlului lor.”

Urmând modelul suedez Finlanda a creat postul de Ombudsman Parlamentar în 1919.

Prin urmare instituția Ombudmanului din Finlanda a fost a doua înființată din lume.

Instituția Ombudsmanului s-a răspândit în toate țările nordice la jumătatea secolului 20. În Danemarca instituția Ombudsmanului poporului a fost creat în 1955 iar în Norvegia primul Stortingets Ombudsman a fost creat în 1962. În ambele țări, puterile Ombudsmanului sunt mai limitate decât ale instituțiilor similare din Suedia și Finlanda. Mai târziu instituția s-a răspândit în alte părți ale lumii, în special urmărind modelul Danez.

Treptat instituția Ombudsmanului se răspândește în toate părțile lumii. Anii 1970 au demonstrat că instituția Ombudsman –ului a găsit terenul potrivit pentru a se răspândi în Noua Zeelandă și provinciile canadiene și statele australiene. Până în prezent instituții asemănătoare au fost înființate în aproape toate țările europene. Instituții asemănătoare funcționează în unele țări africane dar și în state central și sud americane.

Conform IOI (International Ombudsman Institute) în prezent în aproximativ 140 de țări funcționează Ombudman-i. În unele țări aceste instituții sunt regionale sau locale, Italia sau Germania de exemplu sunt țări care nu au o instituție parlamentară a Ombudsman.

Practic instituția Ombudsmanului a căpătat caracter universal fiind întâlnită pe toate continentele, indiferent dacă este consacrată la nivel național sau regional, sau dacă atribuții generale sau specializate pe domenii.

Denumirea instituției diferă de la o țară la alta : Mediateur de la Republique (Franța), Defensor del Pueblo (Spania), Provedor de Justica (Portugalia), Volksanwaltschaft (Austria), Diwan el Mezalem (Egipt), Difensore Civoco (Italia), Parlamentarz Commisioner for Administration (Marea Britanie) etc.

Uniunea Europeană a creat postul Ombudsmanului European în anul 1995. Rolul Ombudsmanului European este de a supraveghea activitățile instituțiilor uniunii europene și de a se asigura că acestea respectă principiile unei bune guvernări. Primul titular al acestui post a fost Jacob Söderman care anterior îndeplinise aceeași funcție în Parlamentul

Finlandez .

În doctrina și practica constituțională recentă este constant subliniată importanța instituției Ombudsmanului pentru garantarea și, îndeosebi, pentru apărarea drepturilor și libertăților cetățenești.

Ombudsmanul este numit de Parlament pentru un mandat a cărui durată diferă de la stat la stat. De obicei, mandatul ombudsmanului este de patru ani. Parlamentul deține, totodată dreptul de a revoca pe ombudsman înainte de expirarea mandatului dacă acesta s-ar face vinovat de încălcarea Constituției sau a legilor, ori ar avea o conduită sprobabilă. În principiu Ombudsmanul își desfășoară activitatea la nivel național. Aceasta nu este însă o regulă. De pildă, în Statele Unite nu a fost înființată o asemenea instituție la nivel federal. În schimb există un număr foarte mare de ombudsmani la nivelul unor state federale, al unor municipalități sau chiar în instituții sau companii. De asemenea, există ombudsmani având o jurisdicție materială specializată.²

De asemenea, nimic nu împiedică ca Guvernul să instituie un organism guvernamental având ca atribuție, să analizeze și să soluționeze plângerile împotriva Cabinetului sau împotriva unor departamente sau agenții executive și să aplaneze, astfel, conflictele între cetățean și administrația publică centrală și locală. Se înțelege că o asemenea instituție, ar avea o sferă mai îngustă de activitate și, oricum, autoritatea sa ar fi mult inferioară a celei a ombudsmanului parlamentar.

În principiu, puterea ombudsmanului se reduce la dreptul de a face recomandări autorităților publice vinovate de încălcarea drepturilor unor persoane, de a controla activitatea organelor administrației publice cărora le revin atribuții în domeniul drepturilor omului, de a inspecta instituții de deținere (penitenciare, instituții – școli de reeducare, centre de internare a minorilor), spitale, școli ș.a. În unele sisteme constituționale, însă, ombudsmanul are dreptul de a acționa în justiție, în condițiile prevăzute de lege, funcționarii care s-au făcut vinovați de încălcarea unor drepturilor unor persoane. Dreptul de acțiune judiciară se bazează, în acest caz pe investirea, prin Constituție, a ombudsmanului cu atribuția de a veghea la respectarea legilor în domeniul

---

² A se vedea H.B. Iacobini, “O instituție nouă de drept administrative (ombudsman), Experiența administrației nord-americane, în rev. Studii de drept românesc, nr. 2/1990. În Suedia, în afara instituției ombudsmanului parlamentar (Ombudsman de Justiție), Guvernul a desemnat cinci ombudsmani guvernamentali, fiecare având o competență materială strict delimitată la anume domenii de activitate : concurență, protecția consumatorilor, egalitatea între sexe, combaterea discriminării etnice.

drepturilor omului. Dreptul la acțiune judiciară este recunoscut ombudsmanului în Suedia, Finlanda și Danemarca.³

În exercitarea atribuțiilor sale, ombudsmanul nu se substituie altor organisme cărora le sunt conferite atribuții privind apărarea drepturilor omului. Avem în vedere, îndeosebi, organele judiciare.

În ceea ce privește statutul său și raporturile cu autoritățile publice, trebuie menționat că ombudsmanul este independent față de toate celelalte autorități publice, inclusiv față de Parlament, care îl numește și îl poate revoca înainte de expirarea mandatului său.⁴ De altfel, nu este permisă nici o ingerință în activitatea ombudsmanului, nici chiar din partea Parlamentului. Deși este independent față de celelalte autorități publice, ombudsmanul prezintă însă anual un raport Parlamentului privind cazurile pe care le-a investigat, soluțiile date, etc. De asemenea, în raportul anual pot fi făcute recomandări Parlamentului și Guvernului privind perfecționarea legislației în materie sau a activității unor departamente sau alte autorități guvernamentale ori ale administrației publice care interesează drepturile omului.⁵ Pentru a consolida independența ombudsmanului, legislația referitoare la organizarea și funcționarea instituției stabilește o serie de incompatibilități între calitatea de ombudsman și orice alte funcții publice sau private.

Pentru a-și exercita în condiții corespunzătoare activitatea, ombudsmanul are nevoie de concursul celorlalte autorități publice.

Constituția sau după caz, legile de organizare și funcționare a instituției ombudsmanului prevăd, în acest sens, obligația autorităților publice de a pune la dispoziția ombudsmanului toate datele, informațiile și documentele de care acesta ar avea nevoie pentru a-și exercita atribuțiile.⁶ Ombudsmanul își exercită atribuțiile la plângerea persoanelor ale căror drepturi au fost vătămate sau din oficiu, când are informații, date privind încălcarea unor drepturi cetățenești sau când constată el însuși asemenea încălcări. În general, excede competenței de investigație a ombudsmanului membrii Guvernului,

---

³ A se vedea în acest sens lucrarea **The Danish Ombudsman**, DJOF Publishing Copenhagen, 1995

⁴ A se vedea Ioan Ceterchi, Op cit., pag. 53

⁵ Jorge L. Maiorano – **Ombudsmanul și protecția drepturilor omului**, rev “Drepturile omului” nr. 1/1992.

⁶ A se vedea , **The National Ombudsman of Netherlands**, Annual Report 1992, Haga, Aprilie 1993; **The Swedish Parliamentary Ombudsman**, Report for the period Jul 1, 1990 to June 30, 1992. În legătură cu istoria dezvoltării instituției ombudsmanului, a se vedea Lars Busck, **The History and Development of the Institution of Ombudsman**, în “The Danish Ombudsman” p. 23-32.

parlamentarii și membrii aleși ai administrației publice locale. Motivul unei asemenea derogări este că deputații, senatorii, membrii aleși ai organelor administrației publice locale sunt reprezentanți ai poporului iar miniștrii răspund politic în fața Parlamentului.

Cererile care se adresează Ombudsmanului trebuie făcute în scris și semnate. În principiu, anonimele nu se iau în considerare, ceea ce nu împiedică însă ca o plângere anonimă să fie motivul sesizării din oficiu al ombudsmanului și punctul de declanșare al unei expertize de rutină. În legislația statelor referitoare la organizarea și funcționarea instituției ombudsmanului, se prevede că nu se iau în considerare plângerile cetățenilor ale căror drepturi au fost încălcate cu unu sau după caz, cu doi ani înainte de sesizarea ombudsmanului.⁷

Activitatea ombudsmanului este în principiu publică, ceea ce nu împiedică ca persoanele lezate să solicite ombudsmanului caracterul confidențial al plângerii. De asemenea, ombudsmanul poate decide din proprie inițiativă caracterul secret al activității sale pentru motive temeinice (ex. Apărarea secretelor militare, a ordinii publice, a moralei, etc). Nu trebuie exclus nici dreptul unor instituții publice de a solicita pentru motive temeinice confidențialitatea unor investigații ale ombudsmanului.

Actele emise de ombudsman pot fi decizii, cereri, recomandări, citații, etc. Actele emise de ombudsman în exercitarea atribuțiilor sale sunt acte de autoritate.

---

⁷ Ioan Ceterchi, **Op. cit.** pag. 54

II. Instituția Ombudsmanului European

– European Ombudsman

Instituția Ombudsmanului European a fost înființată prin Tratatul de la Maastricht în 1992. În 1995 Parlamentul European a ales primul Ombudsman European, în persoana domnului Jacob Söderman, care a fost avocat al poporului și ministru al justiției în Finlanda. În octombrie 1999 Parlamentul European l-a reales pe domnul Söderman pentru un mandat de cinci ani.

În prezent, Ombudsmanul European este P. Nikiforos Diamandouros, Acesta a fost avocatul poporului național al Greciei și a fost ales de Parlamentul Europei și deține postul începând cu 1 aprilie 2003.

Ombudsmanul European își îndeplinește îndatoririle în conformitate cu competențele conferite instituțiilor și organismelor comunitare prin Tratat.

Ombudsmanul European nu poate interveni în cazuri deferite tribunalelor și nu poate pune sub semnul întrebării fundamentarea hotărârilor pronunțate de un tribunal.

În cadrul instituit de Tratatul menționat anterior și de condițiile prevăzute în acestea, Ombudsmanul European ajută la descoperirea cazurilor de proastă administrare din activitatea instituțiilor și organismelor comunitare, cu excepția Curții de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță atunci când acționează în calitate juridică, și face recomandări în vederea stopării acestora. Nici o acțiune a unei alte autorități sau persoane nu poate face obiectul unei plângeri adresate Ombudsmanului European.

Ombudsmanul European investighează plângerile privind administrarea incorectă în instituțiile și organele Uniunii Europene. Instituțiile includ, de exemplu, Comisia Europeană, Consiliul Uniunii Europene și Parlamentul European. Agenția Europeană a Mediului și Agenția Europeană pentru Siguranța și Sănătatea la Locul de Muncă

constituie exemple de organe ale Comunității pe care acesta le poate investiga. Doar Curtea de Justiție și Tribunalul de Primă Instanță activând în rolul lor juridic nu cad sub incidența acestei jurisdicții.

De obicei Ombudsmanul European conduce cercetările în baza reclamațiilor, dar poate demara cercetări și din proprie inițiativă.

Ombudsmanul investighează cazurile de administrare neproductivă sau incorectă. Multe din plângerile adresate Ombudsmanului European privesc întârzieri administrative, lipsa de transparență sau refuzul la accesul la informații. Câteva se referă la relațiile de muncă dintre instituțiile europene și agențiile acestora, angajarea de personal și desfășurarea concursurilor. Altele sunt legate de relațiile contractuale dintre instituțiile europene și firmele private de exemplu cazuri de terminare neașteptată a contractelor.

Întrucât Ombudsmanul European, care poate acționa și din proprie inițiativă, trebuie să aibă acces la toate elementele necesare pentru îndeplinirea îndatoririlor sale; în acest scop, instituțiile și organismele comunitare sunt obligate să îi furnizeze Ombudsmanului European, la cererea acestuia, orice informații pe care acesta li le solicită, cu excepția cazurilor în care există motive suficiente de temeinice pentru păstrarea secretului, și fără a aduce atingere obligației Ombudsmanului European de a nu divulga astfel de informații.

Autoritățile statelor membre sunt obligate să îi furnizeze Ombudsmanului European toate informațiile necesare, cu excepția cazurilor în care informațiile respective sunt acoperite de dispoziții legale sau de reglementare privind păstrarea secretului sau de dispoziții care împiedică comunicarea lor.

Dacă Ombudsmanul constată că asistența solicitată nu este oferită cu sollicitudine, acesta informează Parlamentul European, care adoptă măsurile corespunzătoare;

Ombudsmanul European și personalul acestuia sunt obligați să trateze în condiții de confidențialitate orice informație pe care o dobândesc în îndeplinirea îndatoririlor lor. Cu toate acestea, Ombudsmanul European are obligația să informeze autoritățile competente cu privire la faptele pe care le consideră că ar putea intra sub incidența dreptului penal și care i-au parvenit pe parcursul anchetelor sale;

Parlamentul European trebuie să numească Ombudsmanul European la începutul

mandatului său și pe durata acestuia, alegându-l dintre persoane care sunt cetățeni ai Uniunii și care prezintă toate garanțiile necesare privind independența și competența. Ombudsmanul European trebuie să își îndeplinească îndatoririle păstrându-și independența totală și trebuie să se angajeze solemn în fața Curții de Justiție a Comunităților Europene că va acționa în acest mod în îndeplinirea îndatoririlor sale;

Orice cetățean al Uniunii Europene, orice persoană fizică sau juridică având sediul într-un stat membru al Uniunii poate să depună o plângere prin poștă, fax sau prin e-mail la Ombudsmanul European.

Orice cetățean al Uniunii și orice persoană fizică sau juridică având sediul social într-un stat membru al Uniunii poate transmite în mod direct sau prin intermediul unui membru al Parlamentului European, Ombudsmanului European o plângere privind un caz de proastă administrare în activitatea instituțiilor sau a organismelor comunitare, cu excepția Curții de Justiție și a Tribunalului de Primă Instanță atunci când acționează în calitate juridică.

Ombudsmanul European informează instituția sau organismul în cauză imediat ce îi este adresată plângerea. Plângerea trebuie să permită identificarea persoanei care o depune și a obiectului plângerii; persoana care depune plângerea poate solicita ca aceasta să rămână confidențială.

Plângerile se depun în maximum de doi ani de la data la care faptele pe care se bazează intră în atenția persoanei care o depune și trebuie să fie precedate de demersurile administrative adecvate pe lângă instituțiile și organismele în cauză.

Ombudsmanul European poate sfătui persoana care depune cererea să o adreseze altei autorități.

Plângerile adresate Ombudsmanului European nu afectează termenele de apel din cadrul procedurilor administrative sau juridice.

Ombudsmanul European informează cât mai curând posibil persoana care depune plângerea asupra acțiunii pe care a întreprins-o cu privire la aceasta.

Ombudsmanul European are vaste puteri de investigare. Instituțiile și organismele Comunității sunt obligate să-i furnizeze informațiile solicitate sau să-i permită accesul la

dosarele în cauză. De asemenea, statele membre sunt obligate să-i furnizeze informațiile care pot ajuta la clarificarea cazurilor de proastă administrare a activităților instituțiilor sau organismelor Comunității Europene.

Ombudsmanul European nu poate investiga plângeri împotriva autorităților naționale, regionale sau locale, chiar dacă plângerile privesc chestiuni legate de Uniunea Europeană. Exemple de asemenea autorități sunt departamentele guvernamentale, agențiile statului și consiliile locale. Ombudsmanul nu constituie un organ de apel pentru deciziile luate de tribunale sau de ombudsmani naționali. Ombudsmanul European nu poate investiga plângerile împotriva unor activități sau persoane private.

Este necesar doar ca Ombudsmanul să informeze instituția în cauză în privința unei reclamații pentru ca aceasta să rezolve problema. Dacă cazul nu este rezolvat satisfăcător pe parcursul investigațiilor, Ombudsmanul va încerca să găsească o soluție amiabilă care rezolvă situația de administrare incorectă și satisface plângerea. Dacă încercarea de conciliere dă greș, Ombudsmanul poate face recomandări de rezolvare a cazului. Dacă instituția nu acceptă recomandările acestuia, el poate înainta un raport special către Parlamentul European.

Dacă, din cauza procedurilor juridice aflate în desfășurare sau finalizate privind faptele avansate, Ombudsmanul European trebuie să declare că o plângere nu poate fi acceptată sau să oprească prelucrarea acesteia, rezultatul oricăror anchete desfășurate până în momentul respectiv sunt clasate fără a se mai întreprinde alte acțiuni.

Ombudsmanului European nu i se poate adresa nici o plângere privind relația dintre instituțiile și organismele comunitare și funcționarii acestora și alți angajați decât dacă toate celelalte posibilități de depunere de cereri și plângeri administrative interne, în special procedurile prevăzute în art. 90 alin. (1) și (2) din Statutul personalului au fost epuizate de persoana în cauză, iar termenul pentru răspunsul autorităților abordate în acest mod a expirat.

Dacă Ombudsmanul nu poate investiga plângerea – de exemplu dacă aceasta privește administrații naționale, regionale sau locale sau dacă nu este vorba despre administrare incorectă— el va depune toate eforturile să vă indice un alt organ care v-ar

putea ajuta. Acesta ar putea fi un Ombudsman național sau regional sau un comitet care soluționează petiții.

În cazul în care, în decursul investigațiilor, plângerea nu este soluționată în mod satisfăcător, Ombudsmanul poate încerca să găsească o rezolvare amiabilă care pune capăt cazului și satisface reclamantul. Dacă această încercare de reconciliere nu dă rezultate, Ombudsmanul poate face recomandări pentru soluționarea cazului. Dacă instituția nu acceptă recomandările sale, Ombudsmanul European poate prezenta un raport special Parlamentului European în ceea ce privește cazul.

III. Modul de soluționare al anchetelor

Din proprie inițiativă sau în urma unei plângeri, Ombudsmanul European realizează toate anchetele pe care le consideră justificate pentru a clarifica orice suspiciune de proastă administrare din activitățile instituțiilor și organismelor comunitare. Ombudsmanul European informează cu privire la o astfel de acțiune instituția sau organismul în cauză, care îi poate prezenta orice observații utile.

Instituțiile și organismele comunitare sunt obligate să îi furnizeze Ombudsmanului European orice informații pe care acesta le solicită și să îi permită accesul la dosarele în cauză. Instituțiile și organismele comunitare pot refuza acest lucru numai din motive suficiente de temeinice de păstrare a secretului.

Acestea permit accesul la documente provenind dintr-un stat membru și clasate ca secrete conform dispozițiilor legale sau de reglementare numai cu acordul prealabil al statului membru respectiv și numai

Acestea permit accesul la alte documente provenind dintr-un stat membru după informarea statului membru în cauză. În ambele cazuri, Ombudsmanul European nu poate divulga conținutul unor astfel de documente.

Funcționarii și ceilalți angajați ai instituțiilor și organismelor comunitare trebuie să depună mărturie la cererea Ombudsmanului European; aceștia vorbesc în numele și conform instrucțiunilor administrațiilor lor și sunt supuși în continuare respectării datoriei de păstrare a secretului profesional.

Autoritățile statelor membre sunt obligate să îi furnizeze Ombudsmanului European, oricând acesta solicită, prin intermediul Reprezentanților permanenți ai statelor membre pe lângă Comunitățile Europene, orice informații care l-ar putea ajuta să clarifice cazurile de proastă administrare din cadrul instituțiilor sau organismelor comunitare, cu excepția cazurilor în care astfel de informații sunt acoperite de dispoziții legale sau de reglementare privind secretul sau de dispoziții care împiedică comunicarea acestora.

Totuși, în cazul din urmă, statul membru în cauză poate permite furnizarea acestor informații Ombudsmanului European, cu condiția ca acesta să se angajeze să nu le divulge.

Dacă asistența cerută nu este oferită cu sollicitudine, Ombudsmanul European informează Parlamentul European, care ia măsuri adecvate.

În măsura în care este posibil, Ombudsmanul European încearcă să găsească împreună cu instituția sau organismul în cauză o soluție pentru eliminarea cazului de proastă administrare și pentru satisfacerea plângerii.

Dacă Ombudsmanul European constată că a existat un caz de proastă administrare, acesta informează instituția sau organismul în cauză, prezentând, dacă este cazul, un proiect de recomandare. Instituția sau organismul informate în acest mod trimit Ombudsmanului European un aviz detaliat în termen de trei luni.

Ombudsmanul European trimite apoi un raport Parlamentului European și instituției sau organismului în cauză. El poate formula recomandări în raport. Persoana care a depus plângerea este informată de Ombudsmanul European cu privire la rezultatul anchetelor, la avizul instituției sau al organismului în cauză și cu privire la orice recomandări formulate de Ombudsmanul European.

La sfârșitul fiecărei sesiuni anuale, Ombudsmanul European prezintă Parlamentului European un raport privind rezultatul anchetelor sale.

Ombudsmanul European și personalului acestuia pentru care se aplică art. 214 din Tratatul de instituire a Comunității Europene, art. 47 alin. (2) din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului și art. 194 din Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Electrice li se impune să nu divulge informațiile sau documentele pe care le obțin pe parcursul anchetelor lor. Acestora li se impune, de

asemenea, să trateze în condiții de confidențialitate orice informații care ar putea dăuna persoanei care a depus cererea sau oricărei persoane implicate.

Dacă, pe parcursul anchetelor, ia la cunoștință existența unor acte pe care le consideră de natură penală, Ombudsmanul European informează imediat autoritățile naționale competente prin intermediul Reprezentanților permanenți ai statelor membre pe lângă Comunitățile Europene și, dacă este cazul, instituția comunitară sub autoritatea căreia se află funcționarul sau angajatul în cauză, care poate aplica art. 18 alin. (2) din Protocolul privind Privilegiile și Imunitățile Comunităților Europene. De asemenea, Ombudsmanul European poate informa instituția sau organismul comunitar în cauză cu privire la faptele care pun în discuție comportamentul unui membru al personalului acestora din punct de vedere disciplinar.

În măsura în care acest lucru contribuie la o mai mare eficiență anchetelor sale și la o mai bună salvagardare a drepturilor și a intereselor persoanelor care îi adresează plângeri, Ombudsmanul European poate coopera cu autoritățile de același tip din unele state membre, cu condiția să respecte legile naționale aplicabile. Ombudsmanul European nu poate solicita în acest mod consultarea unor documente la care nu are acces.

IV. Numirea și revocarea Ombudsmanului European

Ombudsmanul European este numit de Parlamentul European după fiecare alegere pentru Parlamentul European pe durata mandatului parlamentar. Mandatul său poate fi reînnoit.

Ombudsmanul European este ales dintre persoane care sunt cetățeni ai Uniunii Europene, care au drepturi civile și politice depline și care oferă toate garanțiile privind independența și îndeplinesc condițiile necesare pentru exercitarea celei mai înalte funcții juridice din țara lor sau care dispun de experiență și competențe recunoscute pentru a îndeplini îndatoririle Ombudsmanului European.

Ombudsmanul European încetează să își îndeplinească îndatoririle fie la sfârșitul mandatului său, fie în urma demisiei sau a eliberării din funcție.

Cu excepția cazurilor în care este eliberat din funcție, Ombudsmanul European rămâne în funcție până la numirea succesorului său.

În eventualitatea întreruperii timpurii a îndeplinirii îndatoririlor, în termen de trei luni din momentul în care postul devine vacant este numit un succesor până la sfârșitul mandatului parlamentar.

Ombudsmanul European care nu mai îndeplinește condițiile necesare pentru îndeplinirea îndatoririlor sale sau care se face vinovat de o abatere disciplinară gravă poate fi eliberat din funcție de Curtea Supremă de Justiție a Comunităților Europene la cererea Parlamentului European.

Ombudsmanul European își îndeplinește îndatoririle în mod complet independent, în interesul general al Comunităților și al cetățenilor Uniunii. Pe parcursul îndeplinirii îndatoririlor sale, acesta nici nu încearcă să obțină și nici nu acceptă instrucțiuni din partea nici unui guvern sau a altui organism. Acesta nu săvârșește nici un act incompatibil cu natura îndatoririlor sale.

La preluarea îndatoririlor sale, Ombudsmanul European se angajează solemn în fața Curții de Justiție a Comunităților Europene că își va îndeplini îndatoririle în mod complet independent și imparțial, și că pe parcursul mandatului său și după încheierea acestuia va respecta obligațiile care decurg din acesta, în special îndatorirea de a proceda cu integritate și discreție în ceea ce privește acceptarea unor funcții, numiri sau beneficii după încheierea mandatului său.

Pe parcursul mandatului său, Ombudsmanul European nu poate îndeplini nici un alt fel de îndatoriri politice sau administrative și nu poate avea nici o altă ocupație, indiferent dacă acestea sunt cu titlu oneros sau nu.

În privința remunerației, a alocațiilor și a pensiei, Ombudsmanul European se situează la același nivel ca și un judecător al Curții Supreme de Justiție a Comunităților Europene.

V. Organizarea Instituției Ombudsmanului European

Ombudsmanul European este asistat de un secretariat pentru care numește un funcționar principal.

Funcționarii și angajații secretariatului Ombudsmanului European sunt supuși reglementărilor aplicabile funcționarilor și altor angajați ai Comunităților Europene. Numărul acestora este stabilit în fiecare an în cadrul procedurii bugetare.

Angajații Comunităților Europene și ai statelor membre numiți în secretariatul Ombudsmanului European sunt transferați în interes de serviciu și li se garantează repunerea automată în funcție în instituția din care provin.

În problemele privind personalul său, Ombudsmanul European are același statut ca și instituțiile în sensul art. 1 din Statutul Funcționarilor Comunităților Europene.

Sediul Ombudsmanului European este sediul Parlamentului European.

Principiile directoare privind numărul membrilor personalului angajat de Ombudsmanul European și statutul de personal angajat temporar sau pe bază de contract al celor care desfășoară anchete sunt stabilite într-o declarație comună a celor trei instituții.

Parlamentul European include în bugetul său personalul și dotările materiale necesare primului Ombudsman European pentru îndeplinirea îndatoririlor sale începând imediat după numirea acestuia.

VI. Principalele preocupări ale Ombudsmanului European

De la înființarea sa în 1995, Ombudsmanul European s-a confruntat în activitatea sa cu peste 10 000 de plângeri.

Problemele semnalate cuprindeau de la prevederi în domeniul fiscalității până la finanțări de proiecte și de la legea concurenței până la discriminare pe bază de sex. Problemele semnalate cel mai des se referă la întârzieri în efectuarea plăților, neînțelegeri contractuale, discriminare arbitrală și lipsa accesului la informație.

➤ **Apărarea drepturilor fundamentale**

Uniunea Europeană și-a luat angajamentul ferm de a respecta drepturile fundamentale. În luna decembrie 2000, președinții celor trei mari instituții europene – Comisia Europeană, Parlamentul European și Consiliul Europei – au adoptat la Nisa Carta Fundamentală a Drepturilor Omului. Acest document prezintă cetățenilor ce drepturi fundamentale sunt obligate să respecte instituțiile și organismele europene.

Articolul 43 din cartă prevede dreptul de a se adresa Ombudsmanului European : „ Orice cetățean al Uniunii și orice persoană fizică sau juridică rezidentă sau care are sediul în unul din Statele Membre are dreptul de a semnala Ombudsmanului European cazuri de proastă administrare în activitatea instituțiilor și organismelor Comunitare.....”

A. Transpunerea prevederilor cartei în viața reală

Ombudsmanul European a desfășurat o activitate intensă în a se asigura că prevederile cartei sunt luate în serios de către instituțiile care au proclamat-o. În mod

constant li se reamintește promisiunea făcută cetățenilor europeni, și în același timp se exercită presiuni pentru a se demonstra practic că respectă prevederile cartei în activitatea zilnică.

Comisia Europeană a abrogat o regulă ce permitea discriminarea pe motiv de sex după o investigație a Ombudsmanului European. Regula interzicea experților naționali aflați în concediu de întreținere a copiilor să lucreze în sistem part-time și avea efecte în sensul dezavantajării unui număr mult mai mare de femei decât bărbați. Ombudsmanul European a fost alertat de această problemă de către o persoană din Marea Britanie care dorea să se angajeze în sistem part-time în timpul concediului de îngrijire pentru a putea să se ocupe și de copil. Ombudsmanul European a reamintit Comisiei Europene de prevederile art. 21 din cartă care interzice discriminarea pe diferite criterii inclusiv pe bază de sex.

Parlamentul European și Comisia Europeană au abrogat prevederile referitoare la limita de vârstă necesară pentru angajare ca urmare a presiunii exercitate de către Ombudsmanul European. Ombudsmanul a argumentat că limitarea ca urmare a vârstei este asimilată discriminării, fapt ce contravine prevederilor art. 21 din cartă.

După ce Ombudsmanul European a refuzat să semneze decizia pentru înființarea Biroului de Recrutare European interinstituțional ca urmare a condiționării de vârstă la angajare, Parlamentul European și Comisia Europeană au căzut de acord să renunțe la această prevedere, cu efect imediat.

Comisia Europeană a făcut progrese în vederea îmbunătățirii libertății de exprimare a oficialilor ca urmare a criticilor venite din partea Ombudsmanului European. Cu referire la art. 11 din cartă care prevede dreptul la liberă exprimare și informare, Ombudsmanul European a atras atenția asupra insuficienței informării a oficialilor cu privire la drepturile și obligațiile lor în acest domeniu. Ca răspuns Comisia Europeană a propus un ghid care să explice personalului interesat regulile și a convenit asupra unor modificări concrete a regulilor care cereau oficialilor să obțină autorizarea prealabilă pentru a face publice orice aspecte ale muncii lor.

B. Dreptul fundamental la o bună administrare

Carta prevede printre altele și dreptul fundamental al fiecărui cetățean de a avea acces la o administrație de calitate. Ombudsmanul European a propus ca acest drept să fie prevăzut în cartă, argumentând că cetățenii Uniunii Europene sunt îndreptățiți să aibă acces la o administrație deschisă, răspunzătoare și flexibilă.

Pentru a clarifica ceea ce înseamnă o administrație bună în practică, Ombudsmanul European a realizat Codul European al unui comportament bun în administrație. Acesta prezintă cetățenilor la ce au dreptul să se aștepte de la administrația Uniunii Europene și oferă indicații oficialilor asupra modului în care trebuie să se poarte în relația cu publicul. Oficialii care urmează prevederile codului pot fi siguri că vor evita investigațiile ce au ca obiect proasta administrare. Serviciile oferite de către aceștia cetățenilor europeni ar trebui să aibă drept consecință o îmbunătățire semnificativă.

Parlamentul European a aprobat acest cod în Septembrie 2001. Ombudsmanul European îl utilizează în prezent în investigațiile sale ca urmare a plângerilor adresate de către cetățenii Uniunii Europene prin care sunt semnalate cazuri de proastă administrare. Ombudsmanului i s-a cerut de către Comisia Europeană să propună o lege europeană a administrației bazată pe prevederile codului. Legea urmează a se aplica în egală măsură tuturor instituțiilor și organismelor Uniunii Europene.

Ombudsmanul European este foarte activ în a informa cetățenii și oficialii despre prevederile codului pentru ca aceștia în egală măsură să cunoască care sunt drepturile și obligațiile lor.

Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop) cu sediul în Salonic a adoptat măsuri care să asigure respectarea prevederilor codului în ceea ce privește activitatea sa ca urmare a unei investigații a Ombudsmanului European. Acesta a descoperit că Cedefop a utilizat un limbaj neadecvat la soluționarea plângerilor ce i-au fost adresate. Acest fapt contravine principiului curtoaziei prevăzut de cod. Cedefop a fost de acord să instruiască personalul și să publice pe pagina sa de web rezumate ale răspunsurilor la plângerile ce i-au fost adresate.

Comisia Europeană a fost criticată de către Ombudsmanul European pentru că a

omis să răspundă unei Organizații pentru Drepturile Omului din Portugalia. Organizația a formulat o plângere Comisiei Europene cu privire la faptul că autoritățile portugheze nu apără interesele membrilor săi,

Ombudsmanul European a reamintit Comisiei că principiile unei bune administrații prevăd obligativitatea unui răspuns adecvat la toate solicitările adresate și de a informa cetățenii despre stadiul dosarului lor.

Ombudsmanul European a criticat Comitetul Regiunilor pentru că nu și-a îndeplinit angajamentul luat față de un cetățean olandez. Acesta a fost trecut pe lista de rezerve pentru a ocupa un post în European Alliance Group. Comitetul a promis că va informa cetățeanul imediat ce un post va deveni vacant dar nu a făcut asta. Ombudsmanul European a reamintit Comitetului că reprezintă un act de bună administrare să respecte promisiunile făcute cetățenilor.

Parlamentul European și-a prezentat scuzele cetățenilor din Bruxelles, Paris și Londra pentru că a omis să le aducă la cunoștință rezultatul unui concurs de design. Cincisprezece luni mai târziu de la data până la care se puteau depune lucrările, participanților nu li se adusesse la cunoștință rezultatul concursului. Ombudsmanul European a solicitat Parlamentului să prezinte scuze candidaților. Parlamentul a recunoscut că modul în care angajații săi au soluționat cererile de informații ale candidaților au fost inacceptabile.

➤ **Asigurarea unei administrații responsabile și deschise**

Transparența reprezintă o parte esențială a democrației. În calitate de cetățean, oricine are dreptul de a modul și scopul în care sunt luate deciziile.

Instituțiile europene sunt obligate să apere și să promoveze principiul transparenței. Articolul 1 din Tratatul instituind comunitatea europeană prevede că “deciziile sunt luate cât mai deschis posibil”

Această sarcină nu a fost întotdeauna îndeplinită. Multe dintre plângerile adresate Ombudsmanului European erau referitoare la lipsa transparenței în unele dintre instituțiile

europene.

A. Facilitarea accesului la documente

Ombudsmanul European a făcut eforturi pentru ca instituțiile europene să ofere un acces cât mai larg la informații. Anchetele sale referitoare la accesul public la documentele Uniunii Europene a condus la adoptarea și publicarea de către aproape toate instituțiile și organismele comunitare a unor regulii de acces la documente. A soluționat multe cazuri ale cetățenilor europeni care i-au adresat plângeri referitoare la refuzul de a primi informații. Numărul documentelor Uniunii Europene care au fost prezentate publicului a crescut ca urmare a soluționării acestor anchete.

Statewatch, o grupare din Marea Britanie care monitorizează libertățile civile în Uniunea Europeană, a obținut de la Consiliul European unele documente după intervenția Ombudsmanului European. Consiliul a refuzat inițial să ofere acele documente dar a revenit asupra deciziei ca urmare a argumentelor prezentate de către Ombudsman. Acesta a subliniat importanța protejării accesului cât mai larg al cetățenilor europeni la informații și a necesității de a respecta regulile accesului la informații.

În mai 2001, Parlamentul European și Consiliul Europei au adoptat noi reguli referitoare la accesul public la documentele parlamentului și consiliului. Aceste instituții trebuie să alcătuiască un registru public al documentelor, care este accesibil în format electronic și care trebuie actualizat mereu.

Dacă instituțiile urmează cu strictețe principiul accesului liber când aplică aceste reguli, cetățenii vor putea înțelege mult mai ușor modul în care aceste instituții își desfășoară activitatea

B. Tratamentul corespunzător în cazurile de încălcare a legilor

Comisia Europeană este responsabilă pentru asigurarea faptului că Statele Membre respectă legile comunitare. În îndeplinirea acestei atribuții, este cunoscută în mod neoficial ca „Apărător al Tratatului”. Se bazează foarte mult pe sesizări ale cetățenilor pentru a identifica cazuri în care Statele membre nu respectă legile

comunitare.

Numeroși cetățeni au fost nemulțumiți de modul în care Comisia Europeană a rezolvat aceste cazuri. Aceștia s-au adresat Ombudsmanului European susținând că procedura a fost secretoasă și timpul îndelungat de soluționare, a fost o lipsă de informare cu privire la stadiul dosarului și că Comisia Europeană a refuzat să dea motivele pentru care a clasat cazul.

Constrâns de necesitatea unei mai mari transparențe și de nevoia ca cetățenii să fie tratați corespunzător, Ombudsmanul European a solicitat Comisiei Europene să îmbunătățească procedurile sale. Ca răspuns, Comisia Europeană a acceptat să informeze persoana care a depus reclamația despre intenția sa de a clasa un dosar, înainte de a lua decizia finală.

După ce Ombudsmanul European a primit și mai multe plângeri a solicitat Comisiei Europene să elaboreze un cod care să guverneze activitatea sa referitoare la relația cu cetățenii în timpul investigațiilor sale.

În martie 2002, Comisia Europeană a înregistrat progrese în vederea îmbunătățirii acestei situații.

Comisia Europeană a adoptat măsuri menite să protejeze drepturile cetățenilor în cazul încălcărilor legilor după ce Ombudsmanul European a criticat activitatea acestei instituții. Acesta a descoperit că Comisia a informat greșit un petiționar despre motivul pentru care a încheiat o investigație. De asemenea nu a oferit oportunitatea petiționarului de a procura mai multe probe în sprijinul declarației sale. Cazul se referea la o pretinsă violare a legilor comunitare de către autoritățile din Grecia în declararea câștigătorului pentru proiectul de construire a metroului în Salonic.

C. Modalități de recrutare mai deschise

Un alt obiect al plângerilor adresate Ombudsmanului European a fost secretul referitor la procedurile prin care instituțiile și organismele Uniunii Europene recrutează personal. Acest fapt este cu atât mai serios cu cât de obicei acesta este primul contact pe care oamenii îl iau cu administrație comunitară.

Ca urmare a activității Ombudsmanului European, în prezent, listele cu candidații

admiși sunt publicate iar candidații pot verifica fișele de concurs și pot afla cine a făcut parte din Comisia de Selectare. Acest fapt este menit să sporească transparența în ceea ce privește recrutarea, să permită candidaților să aibă mai multă încredere în procedurile de angajare, conducând pe ansamblu la o mai bună impresie asupra instituției.

Parlamentul European a fost de acord să dea tuturor candidaților la concursurile de recrutare o copie după fișa de examinare la cerere ca urmare a investigației Ombudsmanului European. Câțiva candidați italieni s-au plâns Ombudsmanului European după ce în cadrul unei competiții organizate de către Parlamentul European li s-a refuzat accesul la lucrările lor.

➤ **Îmbunătățirea serviciilor oferite de către instituții**

Cetățenii Uniunii Europene se așteaptă ca administrația publică pe care se bazează să funcționeze corespunzător. Începând cu nerespectarea obligațiilor contractuale și până la întârzieri în efectuarea plăților, instituțiile europene nu au arătat întotdeauna un exemplu de practică corectă. Dar când Ombudsmanul European a ridicat în atenția lor o problemă, acestea au acționat constructiv pentru a pune lucrurile în ordine. Rezultatul a fost că serviciile oferite de către instituțiile europene s-au îmbunătățit considerabil.

În prezent, când un cetățean se adresează Uniunii Europene va primi un răspuns în limba maternă. Acesta de asemenea poate insista ca oficialii să explice și să justifice deciziile luate.

A. Încetarea plăților cu întârziere

Întârzierile în efectuarea plăților pot reprezenta o problemă pentru orice companie dar pentru companiile mici și mijlocii acest lucru poate fi o problemă de supraviețuire sau de faliment. Ombudsmanul European a protejat plățile pentru o mulțime de cetățeni, societăți sau asociații ale căror drepturi sau comisioane nu fuseseră achitate la timp.

Unei firme de consultanță din Germania i s-a plătit ultima rată din comisionul datorat împreună cu dobânda aferentă începând cu anul 1995, după ce aceasta s-a adresat Ombudsmanului European. Societatea încheiase un contract cu Comisia Europeană în 1994 și a așteptat șase ani pentru a i se plăti drepturile contractuale.

Comisia a adoptat măsuri flexibile pentru a evita întârzierile în efectuarea plăților către sub-contractanți ca urmare a unei investigații a Ombudsmanului European.

Comisia a demarat procedurile în a rezolva o problemă referitoare la returnarea TVA-ului pentru o universitate din Irlanda ca urmare a intervenției în acest caz a Ombudsmanului European. Un profesor din Irlanda a adresat o plângere Ombudsmanului European prin intermediul căreia s-a plâns de faptul că Comisia Europeană a refuzat returnarea a 200.000 EURO ce reprezenta TVA-ul pentru contracte de cercetare. Comisia Europeană a replicat că această sumă va fi achitată imediat ce procedurile legale pentru această operațiune vor fi încheiate. Deoarece problema s-a ivit pentru că sistemul Irlandez nu este complet aliniat la sistemul fiscal comunitar, Comisia Europeană a anunțat că a lansat o procedură de încălcare a regulamentelor comunitare împotriva Irlandei.

Ca urmare a numeroaselor plângeri referitoare la întârzierile semnificative în efectuarea plăților de către Comisia Europeană, Ombudsmanul European a declanșat propria investigație. Ca răspuns, Comisia Europeană a propus să simplifice, să clarifice și în general să îmbunătățească modalitățile de plată către creditorii săi.

Ca urmare, numărul plângerilor adresate Ombudsmanului European referitoare la întârzieri în efectuarea plăților a scăzut considerabil.

B. Respectarea obligațiilor contractuale

Când un cetățean sau o companie semnează un contract cu una dintre instituțiile Uniunii Europene, se așteaptă ca administrația să își respecte obligațiile asumate.

Părerile deseori diferă referitor la ceea ce părțile s-au angajat cu exactitate. Ombudsmanul European este întotdeauna atent să asigure că instituțiile Uniunii Europene respectă ceea ce s-au obligat.

Comisia Europeană a fost de acord să despăgubească cu suma de 11.000 Euro unui om de știință german și colegii acestuia ca urmare a plângerii adresate de aceștia Ombudsmanului European.

Acesta a declarat că Comisia Europeană a refuzat să îl compenseze ca urmare a

devalorizării yen-ului față de EURO. Aceasta însemna că el a primit mai puțin în comparație cu alți oameni de știință care au sosit în Japonia cu un an în urmă să pentru a lucra la același program de cercetare.

Ombudsmanul European a garantat plata către un artist francez care a lucrat la o broșură informativă pentru Comisia Europeană. Artistul a adresat o plângere Ombudsmanului European prin care a semnalat faptul că Comisia Europeană a refuzat să îi plătească drepturile de autor când broșura a fost reeditată. În timpul investigației Ombudsmanul European a propus o înțelegere financiară care a fost acceptată de artist.

Comisia Europeană a retras o cerere de rambursare și a fost de acord să efectueze plata finală a unei datorii ca urmare a intervenției Ombudsmanului European. Plata era datorată ca urmare a colaborării la realizarea unui CD în mai multe limbi de către școli din Franța, Marea Britanie, Spania și Olanda. Unul dintre destinatarii plății a transferat resursele înainte de finalizarea bugetului. Comisia Europeană a argumentat că acest lucru a fost nepotrivit. Ombudsmanul European a arătat că acest lucru era posibil în lumina prevederilor contractuale și prin urmare a obligat Comisia să plătească.

Ombudsmanul European a criticat Agenția Europeană pentru Sănătate și Protecție a Muncii cu sediul în Bilbao pentru că nu s-a asigurat că un contract pe care l-a încheiat nu era în concordanță cu legislația spaniolă a muncii. Acesta a urmat unei plângeri formulate de un cetățean spaniol care prin faptul că Agenția nu a luat în considerare vârsta sa în evaluarea sa nu a respectat regulile Comisiei referitoare la personalul local, are au stat la baza întocmirii contractului. Agenția a argumentat că legile din Spania nu permit luarea în considerație a vârstei.

C. Instituții care funcționează mai bine

Plângerile primite de către Ombudsmanul European au ajutat la descoperirea procedurilor ineficiente, metodelor învechite și a practicilor discriminatorii ale instituțiilor comunitare. În replică, instituțiile au făcut progrese referitor la aceste neajunsuri, conducând la o administrație mai corectă și mai eficientă.

După criticile formulate de către Ombudsmanul European, Comisia Europeană a

înăsprit regulile de audit intern. Acesta ca urmare a declarației a unui cetățean danez despre faptul că personalul anti-fraudă al Comisiei au făcut declarații neadecvate în presa națională despre cazul său și că personalul însărcinat cu auditul s-a comportat neadecvat în timpul unui control. Printre măsurile luate a fost adoptarea unui manual intern de procedură, care oferă instrucțiuni concrete personalului în relațiile acestuia cu media.

D. Garantarea respectării regulamentelor și legilor

Supremația legilor este unul din principiile fundamentale pe care se bazează Uniunea Europeană. Acesta implică faptul că nici o persoană sau organism, oricâtă putere ar avea, nu poate încălca legile fără a fi tras la răspundere.

Comisia Europeană este însărcinată să se asigure că Statele Membre respectă legile comunitare. Ombudsmanul European a adus câteva cazuri în atenția sa, bazate pe plângerile care i-au fost trimise. În acest fel a participat la asigurarea respectării legilor comunitare de către Statele Membre.

Ombudsmanul European a solicitat Comisiei Europene să investigheze riscul produs de către defectarea reactorului unui submarin nuclear britanic în Gibraltar. Această solicitare a fost precedată de plângerile mai multor asociații sociale și politice, care reclamau faptul că autoritățile nu au luat toate măsurile necesare pentru sănătatea populației și nu a informat corect publicul în conformitate cu legislația Uniunii Europene.

Ombudsmanul European a transmis plângerea Comisiei Europene pentru a investiga dacă situația semnalată contravine regulilor europene privitoare la protecția populației împotriva riscului radiațiilor.

Ombudsmanul European a solicitat Comisiei Europene să examineze două plângeri formulate de cetățeni finlandezi privitoare la rotunjirea sumelor pentru plățile în EURO. Petiționarii reclamau faptul că practica finlandeză de a nu utiliza formal monedele de 1 sau 2 cenți și de a rotunji în plus sau în minus sumele contravin legilor Uniunii Europene. Ombudsmanul European a solicitat Comisiei Europene să examineze dacă autoritățile Finlandeze au aplicat corect legile europene care prevedeau ca prima

serie de monede să includă opt etaloane de denominare de la 1 cent la 2 EURO.

E. Protejarea drepturilor personalului instituțiilor

Personalul instituțiilor europene se poate plânga Ombudsmanului European despre problemele pe care le întâmpină în relația cu angajatorul. Aceste plângeri pot avea ca obiect de la concedieri nejustificate până la solicitări privind acoperirea riscurilor sociale pentru ambii soți. Ombudsmanul European a soluționat multe neînțelegeri ce i-au fosta duse la cunoștință în această problemă.

Ombudsmanul European a obținut tratament egal pentru trei inspectori suedezi în domeniul pescuitului care s-au plâns de modul lor de selecționare pentru Comisia Europeană. După angajare inspectorii au constatat că toți ceilalți inspectori angajați înainte sau după ei au fost angajați pe un grad mai mare.

Ombudsmanul European a concluzionat că Comisia Europeană nu a acționat în conformitate cu principiile unei bune administrări.

Comisia a soluționat o plângere despre o asigurare suplimentară pentru personalul local din Austria, după ce Ombudsmanul European a examinat cazul. Asigurarea ar fi trebuit introdusă din anul 1995. Conștientă de faptul că se află în întârziere, Comisia Europeană a introdus polița suplimentară de asigurare pentru incapacitate temporară de muncă, invaliditate și pensie, retroactiv de la data de 1 ianuarie 1995.

Comisia a fost de acord să nu mai recupereze cheltuielile medicale de la un oficial și să-i returneze sumele reținute din pensie după ce acesta s-a adresat Ombudsmanului European reclamând că Comisia Europeană nu a justificat adecvat reținerea cheltuielilor efectuate de el cu 10 ani în urmă. Petiționarul a lucrat la Bruxelles și Luxemburg din 1964 până în 1979 și a fost obligat să se pensioneze pe caz de invaliditate.

VII. Modalități de acțiune a Ombudsmanului European

În calitatea sa de instituție care se ocupă de plângerile împotriva actelor de proastă administrare, este necesar ca Ombudsmanul European să rezolve aceste plângeri în cel mai eficient mod și în cel mai scurt timp.

Pentru a se asigura că oferă cele mai bune servicii, Ombudsmanul European a dezvoltat relații de cooperare cu alte instituții implicate, incluzând instituțiile Uniunii Europene și cu instituțiile similare din statele membre.

De asemenea, pentru a beneficia de serviciile Ombudsmanului European, cetățenii Uniunii Europene, trebuie să fie bine informați despre ceea ce poate face Ombudsmanul European pentru ei.

A. Cooperarea cu alte instituții

Chiar dacă Ombudsmanul European investighează plângeri referitoare la instituțiile Uniunii Europene, acesta adoptă o modalitate de lucru pozitivă în relația cu acestea. Instituțiile au cooperat întotdeauna într-un mod constructiv de a rezolva problemele ce le-au fost semnalate. Relațiile fructuoase sunt menținute prin întâlniri regulate și o permanentă corespondență.

Raportarea :

În fiecare an Ombudsmanul European prezintă un raport Parlamentului European referitor la investigațiile desfășurate. Ombudsmanul European poate transmite un raport special Parlamentului European când o instituție refuză să urmeze recomandările sale în soluționarea unei probleme. Comitetul pentru Petiții din cadrul Parlamentului European este responsabil cu întocmirea raporturilor despre activitatea Ombudsmanului European. Aceste rapoarte sunt apoi dezbătute și adoptate în plenul Parlamentului.

Până în prezent Ombudsmanul European a trimis șase raporturi speciale Parlamentului cuprinzând probleme de la discriminare pe bază de sex până la transparență.

Întâlniri :

Prin întâlnirile cu oficialii Uniunii Europene, Ombudsmanul European poate

atrage atenția asupra deficiențelor în activitatea instituțiilor. De asemenea, aceste întâlniri permit oficialilor să pună în discuție problemele pe care ei le întâmpină în rezolvarea plângerilor ce sunt adresate Ombudsmanului European.

În Septembrie 2001, staff-ul de la biroul Ombudsmanului European s-au întâlnit cu oficialii de la Directoratul pentru Resurse al Comisiei Europene la Ispra. În cadrul acestei întâlniri au discutat despre modificările ce trebuiesc aduse procedurilor de lucru pentru a răspunde criticilor aduse modului de lucru al Directoratului.

Corespondența cu alte instituții:

Ombudsmanul European se adresează în scris colegilor săi și altor instituții pentru a atrage atenția lor asupra unor probleme punctuale. Această corespondență este publicată pe site-ul instituției.

În martie 2002, Ombudsmanul European a trimis codul unei bune conduite în administrație tuturor conducătorilor instituțiilor și organismelor Uniunii Europene, cerându-le în același timp să adopte acest cod.

B. Prin menținerea legăturii permanente cu familia instituțiilor similare din alte țări.

Atunci când cetățenii au probleme cu legislația europeană, ei de obicei se adresează Ombudsmanului European. Dar în cele mai multe cazuri administrația națională, regională sau locală este răspunzătoare cu implementarea acestor legi. Deoarece Ombudsmanul European nu poate investiga cazuri la acest nivel este vital să găsească pe cineva abilitat să le rezolve.

Acel cineva, este adesea avocatul poporului regional sau alt comitet responsabil cu soluționarea petițiilor în statele membre.

Doisprezece state membre au instituții ale avocatului poporului la nivel național, în timp ce două dintre ele conferă dreptul de a adresa petiții la nivel național. Șase state membre au instituții regionale a ale avocatului poporului sau comitete de soluționare a petițiilor.

Seminarii regulate au loc la nivel național și regional pentru a fi discutate legile

comunitare și pentru a întări cooperarea între membrii marii familii a instituțiilor avocatului poporului. Ombudsmanul European a ajutat la planificarea și organizarea acestor întâlniri. Pentru a întări relațiile și a adânci cooperarea dintre aceste instituții, Ombudsmanul European vizitează cu regularitate instituțiile avocatului poporului din statele membre ale Uniunii Europene.

În anul 1996, Ombudsmanul European a pus bazele unei rețele de legătură între instituțiile avocatului poporului naționale și organisme similare din statele membre.

Rețeaua permite ca plângerile să fie transferate către organismele cele mai în măsură să le rezolve. Acest lucru permite protejarea drepturilor cetățenilor europeni și aceasta înseamnă că plângerile sunt rezolvate eficient.

O transferare rapidă a informațiilor despre legislația europeană este facilitată, asigurând ca membrii rețelei să fie în permanentă la curent cu ultimele modificări ale legislației comunitare.

Rețeaua sub prezintă sub următoarele forme :

: **buletin de știri** prin intermediul căruia membrii rețelei fac schimb de experiență și de practică;

: un **site de internet** și **discuții on-line** care promovează discuții interactive și permite ca unele documente să fie accesibile tuturor. În 2001, a fost creat un ziar virtual intitulat „Ombudsman Daily News”

: **seminarii** care sunt organizate pentru o cunoaștere mai bună a legilor comunitare pentru a întări cooperarea.

În fiecare an, Ombudsmanul European transferă aproximativ 35% din plângerile primite care nu le poate rezolva instituțiilor similare la nivel național sau altor organisme similare.

C. Prin comunicarea permanentă cu cetățenii U.E.

Informarea a 350 de milioane de cetățeni din 15 state membre și în 12 limbi naționale prevăzute de Tratat, în legătură cu dreptul lor de a adresa plângeri nu este o sarcină deloc ușoară. Dar Ombudsmanul European a depus eforturi pentru a aduce la

cunoștința a cât mai mulți cetățeni despre obiectul activității sale. Fie prin intermediu media, discursurilor, seminariilor sau vizite în statele membre Ombudsmanul European depune eforturi pentru a se asigura că cetățenii uniunii europene cunosc activitatea sa.

Comunicatele de presă

Ombudsmanul European organizează regulat întâlniri cu media. Acesta elaborează comunicate de presă pentru a atrage atenția asupra deciziilor importante pe care le-a luat. Conferințele de presă și dineurile sunt organizate pentru a prezenta raportul anual al Ombudsmanului European, oferind șansa de a se pune întrebări și de a primi răspunsuri în legătură cu activitatea sa.

Seminarii publice

Ombudsmanul European și angajații săi iau parte la seminarii, conferințe și întâlniri pentru a informa despre dreptul a adresa petiții și despre rezultatele ce au fost obținute.

În martie 2001, Ombudsmanul European a prezentat un discurs important „Lupta pentru deschidere în Uniunea Europeană” în cadrul unei conferințe organizată de către European Citizens Action Service la Bruxelles. Conferința a fost organizată de către ONG-uri, reprezentanți ai autorității locale, firme de avocatură și experți media.

Pe teren

Pentru a se asigura că cetățenii Uniunii Europene sunt corect informați în legătură cu activitatea Ombudsmanului European, este foarte important să știe de unde să se obțină informații relevante. În statele membre birourile Comisiei Europene și ai Parlamentului European reprezintă de obicei prima posibilitate pentru ca cetățenii Uniunii Europene să afle mai multe despre uniune.

Ombudsmanul European se asigură că aceste birouri au la dispoziție materiale informative și că site-urile acestora de internet fac trimitere către acesta.

Toate infocentrele din Uniunea Europeană dețin materiale informative despre Ombudsmanul European.

Ombudsmanul European a dezvoltat strânse relații birourile MEP, având în vedere strânsele lor legături cu cetățenii Uniunii Europene.

Birourile Ombudsmanului European participă la Zilele Deschise organizate în fiecare an de către instituțiile Uniunii Europene. Persoane care lucrează în cadrul instituției sunt prezente la această manifestare pentru a răspunde la întrebări și pentru a distribui materiale de prezentare a activității Ombudsmanului European.

D. Informarea în timp real

Site-ul de internet al Ombudsmanului European furnizează informații pentru oameni cu o largă gamă de interese – de la cetățeni care doresc să adreseze petiții până la studenți care se documentează pentru teze și lucrări, până la jurnaliști interesați de ultimele comunicate de presă. Actualizat în permanență și disponibil în 11 limbi europene, reprezintă o soluție pentru ca activitatea Ombudsmanului European să fie cunoscută.

Un site de internet pentru cetățeni

Site-ul de internet conține informații despre modul în care se poate adresa o petiție, un formular și informații de contact.

De asemenea conține legături către toate site-urile care ar putea prezenta interes pentru cetățenii care doresc să se informeze despre legislația comunitară.

Petițiile adresate prin internet au ajuns acum la peste o treime din numărul total de petiții primite de Ombudsmanul European. Aceasta în comparație cu mai puțin de un sfert în 2000 și doar a șasea parte în 1999.

Cea mai incredibilă creștere au înregistrat-o numărul cererilor de informații prin e-mail. Acestea s-au dublat între 2000 și 2001 și au ajuns la cifra de 2335 cereri.

Un site de internet pentru jurnaliști

Informații de interes pentru jurnaliști de pe site-ul de internet includ comunicate de presă, discursuri și statistici și de asemenea un calendar al activităților Ombudsmanul

European actualizat cu regularitate.

Un site de internet pentru cercetători

Documentele de interes pentru cercetători includ și deciziile și recomandările Ombudsmanului European , rapoartele și bibliografia completă care însoțește aceste teze, cărți și articole despre Ombudsmanul European.

Un site de internet pentru ombudsmani

Trimiteri către toate instituțiile avocatului poporului și instituții similare din statele membre pot fi găsite pe această pagină de internet.

În 2001, o campanie prin e-mail a fost inițiată în 11 limbi europene pentru a informa cetățenii despre dreptul lor de a adresa petiții Ombudsmanului European. Peste 2000 de e-mailuri au fost trimise persoanelor interesate, cu cererea ca ei să trimită mai departe mesajul persoanelor care ar putea fi interesate. În acest fel, mesajele au ajuns la o mare varietate de oameni care puteau fi interesați să adreseze petiții Ombudsmanului European.

VIII. Realizările Ombudsmanului European până în prezent

Ombudsmanul European a încercat din greu să îmbunătățească modul în care instituțiile comunitare lucrează în folosul cetățenilor europeni.

Fiecare petiție soluționată de către Ombudsmanul European a avut un rezultat pozitiv, nu numai pentru petiționarul direct interesat de acest lucru ci pentru toți cetățenii Europei în general. Succesul său în a îmbunătății activitatea instituțiilor a fost recunoscut în întreaga Uniune Europeană.

IX. Opinii ale unora din actorii Uniunii Europene despre activitatea Ombudsmanului European

Premii și distincții

De la înființarea sa în 1995, Ombudsmanul European a primit numeroase premii și i s-au acordat numeroase distincții pentru realizările sale.

Institutul European pentru Administrație Publică a acordat premiul „Alexis de Tocqueville” pe anul 2001 Ombudsmanului European pentru că a îmbunătățit administrația publică în Europa și pentru munca sa neostenită pentru creșterea transparenței la nivelul instituțiilor Uniunii Europene.

În anul 2001 Ombudsmanul European a fost desemnat printre primii „50 de europeni ai anului” în cadrul unui eveniment organizat de ziarul Vocea Europei. Premiul a fost acordat celor mai influenți europeni în anul 2001 și a recunoscut realizările Ombudsmanului European în eforturile sale pentru creșterea transparenței în administrație și îmbunătățirea libertății de exprimare.

În anul 2001, Ombudsmanul European i-a fost acordat titlul de Cavaler al Legiunii de Onoare Franceze. Legiunea de Onoare este cea mai prestigioasă distincție militară și civilă din Franța.

Citate

„În calitate de Ombudsmanul European din anul 1995, el a ajutat la îmbunătățirea atenției acordate de către administrația publică europeană drepturilor populației” (Institutul European pentru Administrație Publică: Consiliul Științific și Consiliul Guvernatorilor, august 2001)

„Motivat de o filosofie a responsabilității, o minte foarte protestatară și dedicată ideii de participare civică, primul (Ombudsmanul European) s-a ambiționat să folosească puterile sale pentru a exercita la maxim influența sa în reforma privind

guvernarea Europeană” (Directorul Institutului European de Studii la Université Libre de Bruxelles, martie 2002)

„... Europa există. Nu pentru că există o singură monedă și multe politici Comunitare ci mai degrabă pentru că există oameni ca Jacob Söderman, care apără cetățenii” (El Periódico, Mai 2002)

X. Exemple de cazuri soluționate ca urmare a intervenției Ombudsmanului European

Probleme contractuale

Un subcontractant este plătit după ce Ombudsmanul European propune o abordare flexibilă

Un subcontractant a depus o plângere Ombudsmanului European considerând că a fost penalizat pe nedrept datorită unei clauze dintr-un contract cu Comisia Europeană. Clauza prevedea că principalul contractant nu va fi plătit până când nu va depune declarațiile de cheltuieli ale tuturor subcontractanților săi. Deoarece nu toți subcontractanții s-au conformat termenului stabilit, Comisia nu a efectuat plata. Ca urmare a unei propuneri venite din partea Ombudsmanului European, Comisia Europeană a cerut contractantului principal să depună declarațiile de cheltuieli pe care le deține, astfel încât subcontractanții care au respectat termenul să fie plătiți.

Lipsa transparenței

Consiliul U.E. permite organizației Statewatch accesul la documente, după intervenția Ombudsmanului European

Statewatch, o organizație care monitorizează drepturile civile în U.E., cu sediul în Regatul Unit, a depus o plângere la Ombudsmanul European ca urmare a deciziei Consiliului U.E. de a refuza accesul la agendele grupurilor «Senior Level Group» și «EU-US Task Force». Consiliul susținea că documentele nu sunt "deținute" de acesta, ci de

Secretariatul General, o instituție "diferită" de Consiliu. Ombudsmanul European a respins acest argument, subliniind importanța asigurării accesului cât mai larg posibil al cetățenilor europeni la informații și necesitatea respectării reglementărilor cu privire la dreptul accesului la documente. Consiliul a reanalizat decizia sa inițială și a permis reclamantului accesul la documente.

Plăți întârziate

O companie germană este plătită și primește dobândă din 1995, după ce depune o plângere la Ombudsmanul European

O firmă de consultanță germană a depus o plângere, deoarece Comisia U.E. nu a plătit ultima rată nici după o perioadă de șase ani. Firma a depus raportul programului și declarația financiară necesară în 1994. Ombudsmanul European a descoperit că dosarele cu privire la program au fost deținute de Biroul de Asistență Tehnică a Comisiei U.E. Mai târziu, acest birou a fost închis iar dosarele au fost sigilate de către sistemul juridic belgian, Comisia neavând acces la ele. În decursul anchetei efectuate de către Ombudsmanul European, Comisia a obținut o copie a dosarelor și a plătit ultima rată și dobânda aferentă din 1995.

Încălcarea drepturilor la apărare

După ancheta Ombudsmanului European, Comisia decide să apere drepturile cetățenilor când acestea sunt încălcate.

Un cetățean grec a depus o plângere Comisiei U.E., în calitate ei de "Apărător al Tratatului", în care susținea că autoritățile elene au încălcat reglementările comunitare cu privire la comenzile publice prin acordarea licenței de construcție a metroului în Thessaloniki. Mai târziu, reclamantul a pus la îndoială modul prin care Comisia a investigat și a închis acest caz. Ombudsmanul European a descoperit că Comisia a informat greșit reclamantul cu privire la motivele pentru închiderea investigațiilor ei și a

închis cazul fără să-i dea acestuia posibilitatea să aducă probe suplimentare. El a criticat modul în care Comisia a gestionat plângerea și a propus elaborarea unui Cod prin care să se reglementeze modul în care Comisia să se ocupe de cetățeni când acționează ca "Apărător al Tratatului". Pe data de 20 martie 2002, Comisia U.E. a înaintat Ombudsmanului European și Parlamentului European o comunicare cu privire la această problemă.

BIBLIOGRAFIE

1. Drept Constituțional și Instituții Politice – Cristian Ionescu ed. 1996
2. DECIZIA PARLAMENTULUI EUROPEAN din 9 martie 1994 privind dispozițiile de reglementare și condițiile generale care reglementează îndeplinirea atribuțiilor ce revin Mediatorului European (94/262/CECO, CE, Euratom)
3. The European Code of Good Administrative Behaviour
4. <http://www.euro-ombudsman.eu.int>
5. The European Ombudsman - A guide for citizens
6. The European Ombudsman Data Protection in the Ombudsman's Office
7. Draft recommendation of the European Ombudsman in the own initiative inquiry OI/1/98/OV
8. www.avp.ro
9. http://europa.eu.int/institutions/ombudsman/index_en.htm
10. http://en.wikipedia.org/wiki/European_Ombudsman